РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.

"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.

"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. Дж., второк 26-го жовтня 1915. Ч. 126. VOL. XXIII. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, October 26, 1915. N. 126.

СКОРИЙ НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК В СЕРБІЇ.

Уескіб, Куманово, Кепреле, Неґотін і Шабач -- здобуті.

На півночи і на Волини союзні війска полонили около 10.000 Москалів.

Німецькі війска находять ся всего 8 миль від Риги.

ВІЙНА НА БАЛКАНІ.

БОЛГАРИ ЗДОБУЛИ КУМАНОВО І КЕПРЕЛЕ.

БЕРЛІН, 22. жовтня. — Болгарські війска на цілій лінії посувають ся стало наперед. Вчера заняли вони міста Куманово і Кепреле та маширують відси на Уескіб.

Звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„Середна болгарська армія здобула міста Куманово і Кепреле, які лежать при зелізничім шляху Ніш-Солунь".

Через здобуте тих міст Болгари заняли головний зелізничий шлях на просторі 125 кільометрів (від Врані до Кепреле).

Кепреле лежить на шляху між Уескібом а Солунем. Тимсамим Серби стратили цілковите получене зі Солунем.

Віддалене Уескіба від границі Альбанії числить всего 50 кільометрів. Тому заходить велика можливість, що Сербія небаром буде зовсім відтята і окружена, а тоді сербській армії не остане нічого иншого, як здати ся або шукати захисту в Чорногорі або Альбанії.

УЕСКІБ ЗДОБУТИЙ.

ЛОНДОН, 24. жовтня. — Болгарський урядовий звіт звучить:

„В Македонії наші війска по завзятій битві здобули більшу часть міста Уескіб. Битва триває ще дальше".

ЛОНДОН, 24. жовтня. — **Пізнійша урядова телеграма зі Софії потверджує, що ціле місто находить ся вже в руках болгарських війск.**

Місто Уескіб (Скопле) лежить при зелізничім шляху в половині дороги між Нішом а Солунем. Уескіб є віддалений всего 50 кільометрів від границі Альбанії.

Уескіб має з воєнних зглядів велике значінє, бо відси веде зелізничий шлях до Мітровіци.

БИТВА О ПОСІДАНЄ КНЯЖЕВАЧА.

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Болгарський урядовий звіт подає:

„В долині ріки Тімок наші війска перейшли ріку між Засчаром а Княжевачом. Битва відбуваєть ся в околиці Княжевача".

БОЛГАРИ ЗДОБУЛИ УКРІПЛЕНЕ МІСТО НЕҐОТІН.

СОФІЯ, 23. жовтня. — Болгарський ґенеральний штаб подає отсї вісти:

„Наші війска заняли укріплене сербське місто Неґотін і дооколичні села".

Місто Неґотін лежить в тій части полудневосхідної Сербії, де сходить ся границя Сербії, Болгарії і Румунії.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ДУНАЙ КОЛО ОРСОВИ.

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Союзні війска перейшли Дунай недалеко границі Румунії. Союзні війска находять ся отже здовж цілої північної границі Сербії на полудне від Дунаю.

Урядові вісти подають:

„Коло Орсови союзні війска перейшли Дунай і заняли пасмо гір на полудне від Дунаю. В тій битві полонено 3 сербських офіцирів і 70 жовнірів".

АРМІЯ ҐАЛЬВІЦА ПОЛОНИЛА НАД РІКОЮ МОРАВОЮ 600 СЕРБІВ.

БЕРЛІН, 23. жовтня. — Урядовий звіт звучить:

„На схід від Палянки німецькі війска під командою ґен. Ґальвіца виперли Сербів поза ріку Ясеніцу і розбили сербські відділи коло Александрова, на східнім березі Морави. Притім полонено понад 600 Сербів".

АВСТРІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ МІСТО ШАБАЧ.

ВІДЕНЬ, 24. жовтня. — Головна австрійська кватира доносить:

„Австрійські війска заняли вчера вечером сербське місто Шабач. Серби уступають в гори на полудне від Шабача".

Місто Шабач лежить в північно-західній части Сербії, на полудне від ріки Сави.

СОЮЗНІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ДРІНУ КОЛО ВІШЕҐРАДА.

БЕРЛІН, 23. жовтня. — Урядовий звіт головної німецької кватири подає отсї вісти:

„Союзні війска прогнали Сербів з горбків коло Вішеґрада і здобули перехід через ріку Дріну".

Вішеґрад лежить в Боснї, недалеко границі Чорногори.

З Вішеґрада ідуть два головні шляхи: один на північний схід в напрямі Нішу, а другий на полудневий схід в напрямі Нові Базар.

ФРАНЦУСЬКІ ВІЙСКА МАЛИ ВІДІЙТИ НАД ПОЛУДНЕВУ ГРАНИЦЮ СЕРБІЇ.

ПАРИЖ, 24. жовтня. — Нині оголошено перший урядовий звіт про воєнні операції французьких війск на Балкані. Він звучить:

„Висаджене військ в Солуни відбуваєть ся успішно і зовсім правильно".

Про участь французьких війск в битві з Болгарами, як се доносили ріжні приватні вісти, в урядовім звіті нема згадки.

Неурядові вісти подають, що французькі війска відійшли вже зі Солуня в напрямі полудневої сербської границі. Инші знова вісти, які надійшли з Атен, доносять, що пять поїздів французького війска, яке находило ся в дорозі на північ, повернули до Солуня назад з тої причини, що сильні болгарські війска обсадили зелізничий шлях здовж долини ріки Вардару.

РОСІЯ ОБІЦЮЄ ЗА ДВА ТИЖНІ ВИСЛАТИ АРМІЮ НА БАЛКАН.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — З Румунії доносять, що адютант російського царя, ґенерал Весноліков дав отсе запевнене:

„Найпізнійше за два тижні російські війска будуть висаджені на побережу Болгарії".

Ґенерал Весноліков є тепер в дорозі до головної сербської кватири.

Всі дотеперішні вісти про поміч Англії, Франції, Росії і Італії для Сербії показали ся покищо неправдивими. Вправді в Солуни мали висісти англійські і французькі війска, але дотепер не було жадних урядових вістий про се, щоби вони брали вже участь у воєнних операціях.

Чи Росія дійсно вишле армію на Балкан, можна сумнівати ся. З причини рішучого становища Румунії Росії остав одинокий спосіб, а іменно висадити війска на побережу Болгарії при помочи фльоти. Коли однак зважить ся, що турецька фльота майже дорівнує щодо сили російській та що на Чорнім мори є німецькі підводні лодки, то висаджене російських війск було би получене з великою небезпекою.

ВОЄННА НАРАДА В ЛОНДОНІ В СПРАВІ ҐАЛІПОЛІ.

ЛОНДОН, 23. жовтня. — **Нині відбула ся важна воєнна нарада в справі війни на Ґаліполі. В нараді брали участь: міністер війни лорд Кіченер, адютант фльоти Артур Белфур, проєктодавець нового пляну вербованя рекрутів лорд Дерби і богато високих офіцирів з армії і маринарки. Вислід нарад покищо не звісний.**

Неудачна виправа Англійців і Французів на Ґаліполі викликала велике невдоволенє серед населеня і в лондонській та париській пресі появили ся з тої нагоди напади, звернені на адресу обох ґенеральних штабів.

В Лондоні кружить вість, що у військових кругах панує загальне переконанє, щоби виправу на Ґаліполі зовсім занехати і перенести армію з Ґаліполі на воєнний терен до Сербії.

В АНҐЛІЇ УВАЖАЮТЬ СПРАВУ НА БАЛКАНІ ЗА ПРОГРАНУ.

ЛОНДОН, 22. жовтня. — Воєнний критик часописи „Івнінґ Стандард" пише про положенє на Балкані і поміч для Сербії отсе:

„Тепер приходить питанє, о скільки ми можемо і повинні помогти Сербії. Нещасливим припадком є те, що сербська зелізниця в богато місцях іде попри границю Болгарії. Щоби задержати отсю зелізницю в своїх руках, треба скоро великої армії. Щоби осягнути який більший успіх, потреба найменьше 200.000 війска. Коли таке число буде, то се було би добре; колиж ні, то мусимо взяти під розвагу, що потреба довшого часу на се, щоби війска відтягнути зі західного терену війни і перевести їх на Балкан. І тому може ми є тут немічні, подібно, як ми не були в змозі уратувати Бельгію.

„Росія не буде могла богато зробити, аж доки грудневі морози не уможливлять взагалі воєнні операції, і доки поволи наперед поступаюче зоруженє російської армії не буде до сеї степени достаточне, щоби російські війска могли розпочати наступ. Тимчасом однак Німеччина має подостатком часу, щоби упорати ся зі Сербією, коли союзні війска в як найскоршім часі не кинуть 200.000 людий через Солунь до Сербії або, коли на заході не задасть ся Німцям так сильного удару, щоби вони були приневолені всі свої війска стягнути зі Сербії.

„Деякі люди висказують гадку, що ми повинні би приневолити Грецію при помочи нашої фльоти, аби вона дала поміч Сербії. Тут мусимо однак зважити, що сербська армія може потребувати захисту, якого їй Чорногора дати не буде могла. Може Греція виступить по нашій стороні тоді, коли побачить, що ми висадили армію в такій силі, щоби могти її оборонити.

„Ми все чуємо, що Росія не має браку в людях, але має брак лище в амуніції. Чому-ж би Росія не могла морем перевести своїх війск до Солуня або до Франції, де їм доставить ся потрібну амуніцію і зоруженє?"

ГРЕЦІЯ НЕ ВІРИТЬ В СИЛУ АНҐЛІЙСЬКИХ СОЮЗНИКІВ.

ПАРИЖ, 23. жовтня. — З Атен надійшли отсї вісти про становище Греції:

Грецькі часописи помістили артикул, якого зміст подає становище грецького правительства супроти подій на Балкані.

„Не треба забувати", говорить ся в артикулі, **„що Греція є самостійна держава, яка сама рішає про свою долю".** Дальше говорить ся про умову, заключену між Грецією а Сербією. Умову сю заключила Греція зі Сербією сама, без співділаня других держав, тому ся справа належить виключно до внутрішних справ Греції. Помимаючи і се, Греція не є обовязана додержати умови зі Сербією, бо вона не є в силі сповнити сего, чого Греція в угоді від Сербії вимагала. **Після угоди Сербія була обовязана дати Греції на случай війни з Болгарією 150.000 війска. Такої армії Сербія тепер дати не може, а її союзники також доси не висадили війск в такій силі.**

Щоби Греція могла числити на якийсь успіх, то після погляду найліпших воєнних знавців, Англія і її союзники мусіли би дати на поміч найменьше 400.000 війска. В противнім разі Греція не лише, що не уратувала би Сербії, але і себе могла би наразити на певну руїну.

„З другої сторони", говорить ся в артикулі, „Греція зробила Анґлії всї можливі уступки, позволяючи на вільний перехід її війск до Сербії".

При кінци артикулу висказуєть ся вдячність Анґлії за се, що вона є готова відступити Греції остров Кипр. Відношенє Греції до Анґлії було все згідне і приязне. Артикул кінчить ся словами: **„Грецьке правительство є сеї гадки, що кожда держава, хоч вона була би і найменьша, має право рішати самостійно про свою долю".**

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НА ВОЛИНИ КОЛО ЧАРТОРИЙСКА ПОЛОНЕНО 3.619 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 22. жовтня. — Головний німецький штаб оголосив отсї урядові вісти:

„Протинапад наших війск коло Чарторийска (над Стиром) був успішний. Протягом двох послідних днів полонили ми 19 російських офіцирів і 3.600 салдатів та здобули одну гармату і 8 машинових крісів".

ВІЙСКА ЛІНЗІНҐЕНА ЗДОБУЛИ КОЛЬКИ І ПОЛОНИЛИ 600 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 23. жовтня. — Протинаступ, який підняли союзні війска на Волини, відбуваєть ся з добрим успіхом дальше. Війска під командою Лінзінґена взяли приступом місто Кольки.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„На полудневий схід від Чарторийска союзні війска здобули місто Кольки (на правім березі ріки Стиру). Наступ союзних війск триває дальше. В сій битві полонено дотепер понад 600 Москалів".

НА ВОЛИНИ КОЛО КОМАРОВА МОСКАЛІ ЗНОВА СТРАТИЛИ 461 САЛДАТІВ В ПОЛОНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 24. жовтня. — Міністерство війни оголосило урядово отсї вісти:

„Коло Чарторийска союзні війска здобули російські становища. Коло Комарова відперто напади Москалів, причім полонено 3 російських офіцирів і 458 салдатів.

„В Галичині і на Буковині не зайшли жадні зміни".

НАД ОҐІНСЬКИМ КАНАЛОМ ПОЛОНЕНО 302 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 21. жовтня. — Урядово доносять:

„Напади Москалів здовж Оґінського каналу (на схід від Пінска) відбито з великими стратами для неприятеля. Підчас протинападу наші війска полонили 2 російських офіцирів і понад 300 салдатів".

НІМЦІ ПОЛОНИЛИ КОЛО БАРАНОВИЧ 1148 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 22. жовтня. — Німецькі війска під командою баварського князя відбили напад Москалів коло Баранович з великими стратами для неприятеля.

Урядовий звіт звучить:

„Москалі уладили напад на наші становища на схід від Баранович. Наші війска перевели протинапад і відперли Москалів. В тій битві полонено 8 російських офіцирів і 1.140 салдатів".

ЗДОБУТЕ ІЛЮКСТА. — 2.958 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Головний німецький штаб подає урядово отсї вісти:

„На північний захід від Динабурґа німецькі війска здобули укріплені становища Москалів коло Шльосберґу і взяли відтак приступом місто Ілюкст. Москалі стратили 18 офіцирів і 2.940 салдатів в полонених та 10 машинових крісів".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ВІДДАЛЕНІ ВСЕГО 8 МИЛЬ ВІД РИҐИ.

БЕРЛІН, 23. жовтня. — Армія Гінденбурґа посуваєть ся дальше в напрямі Риґи.

Урядове донесенє звучить:

„Наступ німецьких війск на полудне від Риґи триває дальше. Німецькі війска заняли місцевість Оляй і зближили ся до Риґи на віддалене 8 миль. Російські війска уступають за ріку Дину".

ІВАН МАЗЕПА.

Між козацькими старшинами були люди, які бороли ся проти шляхотського ладу на Україні, та як тільки його повалили, забажали самі завести подібний лад, бо бачили, що на нїм опирала ся тодїшна державна власть в Европі.

Бачимо се зараз по злуці України з Москвою. Ріжні козацькі старшини і їх свояки випрошують собі у гетьмана або у царя письма з дозволом загорнути покинені шляхтою землї на Україні і заселити їх людьми, які мали за се платити данину; але зразу не заводять крїпацтва. Вони завели спершу лиш ріжні аренди, приміром на виріб і шинковане горівки, продажу тютюну, відтак почали накладати на нарід ріжні данини, а вкінци стали домагати ся від него роботи, зразу час від часу, приміром при сінокосах, та далї і постійної щотижневої. Сї тягарі накладали зразу лиш на людий, які сидїли на їх власних землях, а відтак і у маєтностях ранґових, се є тих, яких уживали за сповнюванє своїх урядів. Вони завели реєстр, або так званий компут і лише ті, кого до него вписано, мали козацькі права, а принятє залежало від старшин. Тим способом спинювали вони простих людий від того, щоби вступали до козаків, щоби мати більше робучого люду. Та нераз заневолювали вони і козаків в той спосіб, що відкуповували від них їх козацькі землї, а відтак давали їм їх в уживанє, але з обовязком робити панщину.

Ся козацька старшина не пускала своїх урядів з рук і хоча сї уряди були з правила виборні, то козацькі старшини так вміли устроїти ся, що часто уряд переходив з батька на сина. Вони на лад польської шляхти приймають собі герби, щоби відріжнити ся від прочого населеня. В сей спосіб повстає на Україні нова українська шляхта (дворянство), яка складала ся в дрібній части з недобитків давної української шляхти, а головно з розбогатївших козацьких старшин. Між сею шляхтою а простим сїльським народом повстає пропасть, яка чимраз більше поглублювала ся і нарід відвертав ся від старшин, а шукав помочи у Москви. Та Москва нїколи не думала про оборону простого народу. Вона показувала себе його оборонцем проти старшини тільки тому, щоби тим лекше зменьшувати права України.

Так отже московський уряд, користуючи ся розламом між козацькою старшиною і простим народом, обкроював поволи права України. Козацька старшина борола ся проти сего, та з часом, бачучи свою неміч, зневірила ся в свої сили і щораз меньше борола ся проти завойовуваня України московським урядом.

Таке діяло ся на Україні особливо в послїдних двайцятьох роках сімнайцятого столїтя за гетьманованя Самійловича, а відтак за його наслїдника Івана Мазепи.

Рід Мазепів-Колядинських походив зі старої київської шляхти, яка одначе вчасно пристала до козаків і вже за перших козацьких повстань бачимо одного з Мазепів між козацькими отаманами. Батько Івана, Адам Степан Мазепа, добрий український патріот і осьвічений чоловік працював за часів Виговського для добра України. Мати його, яка по смерти мужа стала ігуменею в Києві, діждала ся гетьманованя сина і мала у него велике слово яко розумна і осьвічена людина.

Іван Мазепа, покінчивши славну на той час київську братську школу, тодїшним шляхотським звичаєм пійшов на польський королївський двір, щоби там набрати ся розуму і товариської оглади.

Таланом звернув він на себе увагу польського короля і сей вислав його для дальшої науки за границю. Коли він з заграниці вернув знова на королївський двір, посилав його польський король у важних справах яко свого посла до козацьких гетьманів.

Кинувши польську королївську службу, вернув Іван Мазепа на батьківщину, опісля пристав до гетьмана Дорошенка, а відтак до Самійловича. Він став скоро довірочним чоловіком гетьмана і при його смерти займав вже високий уряд ґенерального осавула та взяв по нїм гетьманську булаву.

З гетьманованєм Мазепи нїчого на Україні не змінило ся. Він яко горячий український патріот щиро бажав добра України та розумів його на свій спосіб. Вихований в польськім шляхотськім дусі, бачив він щастє України в сотвореню сильної гетьманської власти і сильного шляхотського стану, на якім ся власть могла би оперти ся. Щоби шляхту, на якій всюди в Европі опирала ся державна власть, зміцнити, він завів на Україні так званих бунчукових товаришів. Були се потомки старшин, які не займали урядів в козацькім війску або шляхтичі. Він обдаровував їх маєтностями, які мали переходити з батька на сина, а уживав їх лише до почесних послуг при своїй особі, до посольств і т. п.

Він хотів також піднести просьвіту на Україні, тому посилав молодих людий на науку за границю, будував українські школи, київську академію підніс до значіня українського університету, заводив друкарнї і т. д. Будував монастирі і церкви, прикрашав їх гарними малюнками і взагалї причинив ся до культурного піднесеня України. Та не розумів він душі народу. Нарід від віків стремів до рівности і волї для усїх, а Мазепа старав ся завести шляхотські порядки на Україні. Тому між ним а народом не було згоди.

Хоча Мазепа зразу корив ся московському цареви і давав йому поміч у війні з Турками, Татарами і Шведами, то в душі мрів про самостійну Україну.

Нагоду до сповненя його мрій дала північна війна, яку вів московський цар Петро Великий разом з польським і данським королями проти шведського короля Карла XII. (дванайцятого). Карло XII. розбив і примусив до мира польського і данського королів, а тодї вибрав ся на царя, який тимчасом заволодів його посїлостями над Балтійським морем і збудував там собі столицю Петроград або Петербурґ, се є місто Петра. Та з дороги на північ звернув Карло XII. на Україну. З того рішив ся скористати Мазепа, щоби скинути з України московське пановане і добути її повну державну самостійність. Він бачив, як Москва чимраз більше обкроювала права України і стреміла до їх знесеня, та побоював ся, що самовладний цар Петро, який був у себе дома необмеженим паном, недовго буде терпіти козацький лад з окремими гетьманами на Україні.

Вправдї сам Мазепа мав у царя велику ласку, та вже таке бувало, що Москва позбувала ся і найвірнїйших гетьманів, як приміром Самійловича, якого без причини скинула з уряду і заслала на Сибір, де він і помер. Щоби Україну і себе забезпечити перед самоволею Москви, задумав Мазепа під опікою могутнього тодї короля шведського Карла XII. заснувати самостійну українську державу. До того намовляла його також козацька старшина, а також надіяв ся він, що простий український нарід пійде за ним, бо вже дуже йому надоїли безнастанні походи на приказ Москви, тяжкі роботи при будові московських кріпостий і каналів, знущаня і гнет московських урядників і війск на Україні.

У великій тайнї увійшов він в переговори зі Шведами і заключив з ними умову, в якій зобовязав ся підперти Карла XII. козацьким війском, а за се Україна по обох боках Днїпра мала стати самостійною українською державою. Та в Мазепи було лише кілька тисяч війска, бо проче вже перед тим з приказу царя пійшло з московським на війну зі Шведами. Вправдї Мазепа закликав простий український нарід до боротьби, обіцюючи визволити його з московського ярма і вернути йому давні права, та більшість простого українського народу за ним не пійшла, бо не розуміла великих плянів гетьмана Мазепи до сотвореня української держави, а також по части з боязни, бо на Україні було тодї московське війско, яке люто карало всїх прихильників Мазепи.

Столицю гетьмана Батурин добули Москалї зрадою і зруйнували, а усїх мешканців вирізали в пень.

Усюди на Україні зачав ся страшний суд і строгі кари на тих, яких цар Петро Великий підозрівав, що ідуть з гетьманом Мазепою. Самого Мазепу цар скинув з уряду, оповістив зрадником, духовенству наказав його прилюдно в церквах виклясти та візвав простий нарід, щоби його відступив, обіцюючи йому за се полекші. На місце Мазепи вибрали козаки на бажанє царя Петра Великого гетьманом полковника Івана Скоропадського.

Лише одна Запорожська Січ, де добре розуміли, що Москва йде на поневоленє України, остала вірна Мазепі, хоча давнїйше з ним ворогувала. Бажаючи Україні волї, станула вона під проводом свого атамана Костя Гордїєнка проти Москви, та московські війска підступом добули Запорожську Січ, поруйнували її, а Запорожцї мусїли кинути рідний край і поселили ся в татарській земли в Олешках, оподалїк Днїпрового гирла, де заснували нову Січ.

До рішучої розправи між царем Петром Великим а королем Карлом XII. і Мазепою прийшло під Полтавою 1709 р. По завзятій боротьбі цар побідив, а Карло і Мазепа мусїли спасати ся утечею. Не пережив сего старий гетьман Іван Мазепа, в дорозї розхорів ся і помер, а тїло його спочило далеко від рідної України в турецькім містї Галачи над Дунаєм.

Мазепа впав, бо простий нарід на Україні не розумів намірів Мазепи до сотвореня окремої української держави і зведений обіцянками Москви щодо деяких полекш, не станув лавою при Мазепі.

Борцем за волю України стає тепер козацький писар Пилип Орлик, якого вибрала гетьманом козацька старшина, перебуваюча разом з Карлом XII. в Туреччинї. Він при виборі зобовязав ся, що нїяких важнїйших справ не порішить без ґенеральної ради, в якій мала засїдати старшина і посли від козацьких полків та Запорожа. Він обіцяв, що подбає, щоби простому народови на Україні не діяла ся кривда, щоби старшина не загортала ґрунтів козацьких і простого народу і не примушувала його до роботи у своїх маєтках.

Та було за пізно. Москва взяла вже Україну кріпко в свої руки, та всї заходи Орлика, щоби при помочи Турків, Шведів і инших володарів добути для України волю, не придали ся нї на що — гетьманщина остала при Москві.

ВІЧА В СПРАВІ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНИ.

XXVIII.

ЙОНКЕРС, Н. Й.

За старанєм читальнї „Просьвіти" і кількох сьвідомих одиниць відбулось у нас дня 17. с. м. віче в справі несеня помочи рідному краєви. Досить простора галя „Турн" була заповнена народом по береги.

Милу несподіванку зробив нам своєю присутностию Вп. добродїй Мирослав Січинський. Коли увійшов наш дорогий гість в супроводї тов. П. Фурика на галю, присутні привитали його бурею оплесків.

Відтак тов. П. Фурик отворив віче, пояснивши коротко його цїль та покликав на предсїдателя віча тов. Стефана Гладкого з Нюарку, а на секретарів віча тов. В. Різничка і Н. Турчина.

Предсїдатель, подякувавши вічевикам за довірє, уділив голосу д-рови С. Демидчукови, котрий в півтора-годиннім рефератї представив зібраним причини теперішної війни, вказав на пляни російського царату, який під маскою визволеня Славян з нїмецької неволї дійсно пійшов диким походом на східну Галичину тому, щоби підбити під свою злочинну власть та знищити нашї культурні здобутки і нашу національну думку до самостійности. Відтак перейшов коротко історію неволї українського народа під російським деспотизмом і змаганя українського народа в теперішну хвилю. При кінци свого реферату представив зібраним нужду, яку терплять нашї родини в piднім краю з причини війни, та візвав присутних до складаня жертв для голодуючих та знищених війною наших батьків, братів і сестер.

Реферат про національну справу незалежности і задачу української еміґрації в Злучених Державах виголосив наш дорогий гість М. Січинський. Коли вийшов на естраду, присутні привитали його опять бурею оплесків. Бесїдник говорив про обовязок тутешних Українців серед чужинців, а головно, щоби ми при кождій нагодї старались познакомити Американців зі справами України. При кінци обговорив справу Українського Сойму, котрий відбудесь 30. с. м., та взивав місцевих Українців, щоби взяли чинну участь в демонстраційнім походї, що відбуде ся в день Сойму. Коли шан. референт закінчив свою бесїду, панни П. Урбан і Анна Хицяк вручили любому гостеви китицї живих цьвітів.

Третий з ряду говорив тов. М. Угорчак з Джерзи Сіти, Н. Дж., про конечність орґанізованя нашого народу, бо тільки в орґанізації сила. Говорив про піднесенє просьвіти та про добре вихованє наших дїтий. Коли нашї дїти будуть сьвідомими, то тогди можемо сподїватись і краснї будуччини для українського народу.

Відтак забрав слово тов. П. Фурик, котрий вказував на недбалість нашого народа та на потребу будови Народного Дому. Замісць післати поміч рідному краєви — говорив бесїдник — то ми мусимо платити солоно за галю ворогам України.

Потім предсїдатель подякував бесїдникам за їх труд, а зібраним за участь на вічу та за жертви для потерпівших в Галичині.

Всїх гроший зібрано $54.74; розходу було $18.75; остало $35.99. „Свободї" доручено $35.90.

Кільком одиницям не сподобав ся перебіг віча і вони опустили галю. Вірні дїти України відсьпівали кілька народних пісень та спокійно розійшлись домів.

В. Різничок і Н. Турчин, секретарі віча.

Др. Іван Франко.

ТЮРМА НАРОДІВ.

Тюрмо народів, обручем сталеним
Ти обціпила їх живі сустави
Й держиш — не для пожитку, не для слави,
А лиш для жиру дерунам мерзеним.

Отак пастух попутав конї в полї
Через ногу: здаєсь, три ноги вільні,
А йти вони нї бігти не зусильні —
То ржать, гризуть ся спільники неволї.

Отак і ти попутала народи,
Всїм давши зверхні вигляди свободи,
Щоб одні одних гризли і дусили.

І хоч всї дружно рвуть ся з твого круга,
Та в ріжні боки шарпають друг друга.
Сей колот — жерело твоєї сили.

ФОНД ОБОРОНИ МИРОСЛАВА СІЧИНСЬКОГО.

117. Монесен, Па. На зборах Українського Лїтературно-Драматичного Товариства зложили жертви отсї добродії: Никола Піх і Теодор Городиський по $5.00; Яким Цимбала, Михайло Смоляк, Теодор Сершок, Ст. Цимбала, Василь Пиграм і Петро Гунька по $2.00; Василь Сивик $1.50; Йос. Мадюк, Мак. Демчик, Ант. Крамар, Іван Левч, Мих. Адамів, Теофіль Цеплий, Ілько Кудлик, Гр. Паславський, Ів. Страхоцький, Ілько Котис, Мих. Сидор, Володимир Цеплий, Ів. Добош, Ів. Климашко, Назар Хомош, Іван Саґан, Ів. Козар, Вас. Страхоцький, Панталимон Щерба, Теодор Пішко, Ст. Воробель, Марія Барна, Ілько Голиборода, Андр. Цеплий, Андр. Пуприк і Ілько Янковський по $1.00; Вас. Туранка 50 цнт. — Разом $50.00

118. Кремптон, Р. Ай. На спільних зборах товариств „Молода Україна" і „Запорожська Січ" зложили жертви отсї добродії: Товариство „Молода Україна" і товариство „Запорожська Січ" по $5.00; І. Кравчук $1.50; Таця Агрес, М. Ковтунюк, О. Кравчук, П. Смолїй, Г. Притула, Д. Дячун, М. Гевка, М. Мартинів, А. Кондрат, В. Федорович і В. Дашевський по $1.00; І. Цимбалїстий, І. Турський і П. Москалюк по 75 цнт.; Марко Гудима і Ю. Малїшевський по 60 цнт.; І. Білецький, Лука Москалик, А. Москалюк, Г. Якимець, С. Мартинів, К. Гущта, З. Дячун (стар.), А. Присяжнюк, Р. Москалюк, З. Дячун (молод.), Гринько Дячун, Йосиф Екерт, Д. Цимбалїстий, П. Гудима і А. Дутка по 50 цнт.; Д. Москалик 45 цнт.; О. Чичота 35 цнт.; М. Дутка 30 цнт.; П. Лисогір, І. Лубоцький, М. Саміла, В. Штокайло, К. Сенїв, Петро Коць, Ата, Т. Мазовіта, С. Москалюк, І. Ниськів, Т. Андрухів, Т. Дулеба, С. Демчук, П. Ольхів, І. Страхоцький, Марія Корецька, В. Сподарик, М. Страхоцька, М. Бучинський, О. Труш, М. Андрець, І. Пилюк і Марія Пилипець по 25 цнт.; Лука Сирота 20 цнт.; С. Панас, І. Мартинів, В. Ступуха, Ю. Шелест, Параска Коць, Ц. Кравчук, Ксеня Москалик, І. Полїщук, С. Бойко, І. Сенїв і А. Длуґаш по 10 цнт.; К. Мартинів, С. Ковальчук і І. Петришин 5 цнт.; Петро Кравчук (3-лїтний хлопець) 3 цнт. Разом $41.78. Оплата пересилки гроший коштувала 22 цнт. — Остало $41.56

119. Ню Кенсінґтон, Па. Тов. „Січ" і його члени зложили отсї жертви: Товариство „Січ", від. 21 Р. Н. С., $10.00; А. Фецович і А. Андрець по $1.00; В. Прокопик, В. Волошин, П. Пастернак, П. Зорена, М. Скрипець, Д. Сорока, В. Кузьмиха П., В. Коваль, Ю. Прокопик, Ю. Миштал і О. Цїжма по 50 цнт. — Нечлени зложили на руки П. Пастернака і А. Андреця отсї жертви: Д. Андріївський, О. Іванчишин, С. Цепенюк, А. Олїяр, П. Волошиновський і І. Василик по $1.00; Д. Любинецький, А. Карпець, О. Лисий, Д. Стебник, В. Іванчишин, Т. Филипів, І. Сорока, О. Польний, О. Марійка, О. Гарачмак, Я. Сич, М. Климчук, П. Любчик, М. Швець, Н. Цепинюк, І. Білявський, М. Сакалюк, А. Фісь, А. Костевич, Ф. Ріпка, К. Матвіїв, В. Богдан, Т. Карван, І. Деркач, В. Питух і Г. Волошинович по 50 цнт.; К. Оршак, О. Мілько, О. Кожушка, Т. Короновський, Д. Скрабут, А. Цапко, І. Киляр, В. Драґан, М. Каринєвич, А. Афтанас, А. Гарачмак, М. Шляхетка, П. Мартинишин і М. Сова по 25 цнт.; К. Побіґун 15 цнт.; М. Хруник 10 цнт. — Разом $40.75

120. Ансонія, Конн. На зборах тов. „Запорожська Січ" дня 9. жовтня с. р. зложили жертви отсї добродії: Товариство „Запорожська Січ" $25.00; панна Фільця Сутельна $3.00; О. Мерещак, Е. Клящко, М. Головчук, Ф. Ярош, Н. Прийдун, І. Прийдун, І. Скіба, І. Гарасїйко і О. Вульчин по $1.00; І. Пиріг, М. Ткач, О. Рабій, В. Калина, А. Лесів і Н. Собків по 50 цнт.; І. Бабій 25 цнт. — Разом $40.25

121. Пасейк, Н. Дж. Тов. „Запорожська Січ" і його члени зложили отсї жертви: Тов „Запорожська Січ" $10.00; Петро Капелюх, Петро Кашуба, Василь Майк, Теодозій Вислоцький, Ігнатій Шутка, Василь Сьвітний, Григорій Бойко, Петро Гук, Данило Слободаян і Дмитро Олїйник по $1.00; Андрій Ткачук, Николай Бережанський, Стефан Бень, Стефан Майк, Іван Наконечний, Онуфрій Зиґар, Т. Константинович, Петро Стахів, Христина Дроздівна, Володимир Висоловський, Іван Бень, Іван Будзиґан, Дмитро Фенканич і Іван Худзїй по 50 цнт.; Василь Сметана 30 цнт.; Іван Шафран, Семен Хомяк, Михайло Майк, Володимир Подвінський, Олекса Андрієвич, Анна Калин, Марія Ілєчко, Михаліна Юзефюк, Александер Хованець, Т. Мирківський, Петро Шкварник, Теодор Сїдельник, Петро Мікула, Іван Підгорецький, Текля Батюк, Анна Саґуба і Настя Майк по 25 цнт.; Ілько Грицак 20 цнт. — Разом $32.75

122. Ст. Луїс, Мо. На руки Андрія Кушляка зложили жертви отсї добродії: Теодор Кушляк $5.00; Андрій Кушляк, Григорій Кушляк, Роман Кушляк, Семко Кушляк, Тимко Кушляк, Адам Кушляк, Григорій Зарубинський, Томко Робяк, Іван Осарчук, Микола Осарчук, Іван Дорош, Мих. Дух, Павло Тиндик, Олекса Голоднюк, Денис Длукаш, Яків Длукаш, Іван Тиндик і Стах Рокицький по $1.00; Теодор Чупрун, Бартко Руднік, Семко Лисяк, Миколай Лособей, Максим Міськів, Анна Репета, Андрій Репета, Михайло Рокицький, Николай Вовчук, Степан Ліпіцький, Петро Дутка, Гнат Каміньский і Григорій Длукаш по 50 цнт.; Петро Міщинський і Володимир Славута по 25 цнт. — Разом $30.00

123. Ню Йорк, Н. Й. Тов. „Вільність", від. 98 Р. Н. Союза, і його члени зложили слідуючі жертви: Тов. „Вільність" $25.00; Ілія Гузар, Михайло Гузар, Теодор Маселко, Николай Перчишин, Марія Грицик, Пилип Пилипчук, Григорій Прийма і Тимко Мілещук по 50 цнт.; Петро Постоловський 25 цнт. — Разом $29.25

124. Пітсбурґ, Па. Тов. Т. Шевченка, від. 19. Н. Помочи, зложило $25.00

125. Мінісракс, Па. Братство св. Володимира, від. 91 У. Н. Союза, і його члени зложили отсї жертви: Бр. св. Володимира $10.00; Павло Пришляк, Андрій Гальчак, Стефан Олїйник і Михайло Гаврик по $1.00; Петро Новосад, Юрій Возничак, Василь Шпук, Стефан Козак, Андрій Лапиця, Семко Дюк, Онуфрій Галевич і Михайло Кучирка по 50 цнт.; Никола Рудавський, Василь Масїриньский, Лука Кріль і Іван Галай по 25 цнт. — Разом $19.00

126. Честер, Па. Братство Сошествія св. Духа, від. 237 У. Н. Союза, і його члени зложили отсї жертви: Бр. Сошествія св. Духа $10.00; Даниїл Яворський, Василь Легуш, Іван Равлюк, Іван Борсук і Василь Дощак по $1.00; Григорій Кущоній і Василь Городецький по 50 цнт.; Михайло Куріца, Теодор Годунька і Катерина Шлемко по 25 цнт. — Разом $16.75

127. Рон, Па. Братство Преображенія Господного, від. 29 У. Н. Союза, і його члени зложили отсї жертви: Бр. Преображеня Господ. $10.00; Григорій Озога, Василь Круковський, Григорій Терпливець і Василь Федак по 50 цнт.; Андрій Бойчук, Михайло Гонос, Гнат Цибух і Іван Пащкевич по 25 цнт. — Разом $13.00

128. Гемонд, Інд. На руки Козми Остафа зложило Братство св. Івана Хрестителя, від. 143 Р. Н. Союза $10.00

129. Вудлавн, Па. Тов. „Запорожська Січ", від. 30 орг. „Гайдамаків", і його члени зложили отсї жертви: „Запорожська Січ" $3.00; Іван Храмуляк $2.00; Стефан Стравник, Іван Сушко, Семен Окал, Йосиф Маслиник і Андрій Герич по $1.00. — Разом $10.00

130. Ню Йорк, Н. Й. На руки [illegible] і Теофіля Томашевського зложили жертви отсї добродії: В домі Максима Стегницького в Стейнелтон, Н. Й., жертвували: Максим Стегницький, Павло Костик і Ілярій Мисович по $1.00; Павло Мелех і Макс Гончаров (Жид) по 50 цнт. Разом $4.00. — В домі Гриня Дука у Вестчестер, Н. Й., жертвували: Сильвестер Гарасевич і Іван Франко по $1.00; Гринь Ронський 50 цнт.; Роман Пропів, Гринь Дук, Марія Дук, Андрій Когут, Федь Давидів, Митро Федиш, Стефан Франко, Бей (Айриш), Анна Олїйник, Наталка Федиш і Зофія Гарасевич по 25 цнт.; Катерина Давидів 10 цнт.; Анна Король 5 цнт. Разом $5.40. — Обі збірки разом $9.40

131. Джерзи Сіти, Н. Дж. В. Татомир зложив доход з виграних в сумі $8.10

132. Гавстон, Тексас. Жертви зложили отсї добродії: Михайло Балабан $4.00; Іван Балабан $2.00; Марія Балабан і Павло Барабаш по $1.00. — Разом $8.00

133. Кліфтон, Н. Дж. На весїлю І. Чайчука зложили жертви на зазив Весоловського на руки Михайла Бунди отсї добродії: Весоловський $1.00; Зубар 60 цнт.; І. Чайчук (молодий), К. Оленич, П. Кошуяко, Шерещенко, М. Марцїняк і М. Бунда по 50 цнт.; Низкоклін, Мак. Шутар, І. Сторожак, Баран, А. Миськів, М. Пилип і І. Вербовий по 25 цнт.; Борис 20 цнт.; Прокопак 15 цнт. В. Оленич, Пилипович і Пилипович по 10 цнт. — Разом $7.25

134. Ґренд Вю, Ман., Кан. На руки Юрка Філя зложили жертви отсї добродії: Юрко Філь $1.10; Мих. Фриказ і Йосиф Боднар по $1.00; Федір Сторожук, Федір Бугера, Ілько Цлавуцький, Павло Стечишин, Михайло Гадвоса, Мих. Сорока і Гаврилі Бігун по 50 цнт.; Андрій Андрійчук, Тимофій Герман і Василь Когут по 25 цнт. — Разом $7.20

135. Ренкін, Па. На руки Михайла Сенька зложили жертви отсї добродії: Василь Шиндяк, Михайло Барам, Петро Щербяк, Йосиф Боришкевич, Никола Маціко і Михайло Бакуляр — походять з села Чорна (пов. Лїско) — по $1.00; Василь Горей — походить з Обельниці (пов. Рогатин) $1.00. — Разом $7.00

136. Нортгемптон, Па. На повисшу цїль зложили жертви отсї добродії: Іван Вербицький і Стефан Ковалишин по $3.00; Іван Наконечний $1.00. — Разом $7.00

137. Дітройт, Міш. На руки Й. Сої зложили жертви отсї добродії: Йосиф Соя $3.00; Тимко Брила $2.00; Іван Субота і Константин Соя по $1.00. — Разом $7.00

138. Віндбер, Па. На хрестинах у Николи Титанича зібрали Андрій Нагорняк і Василь Когут отсї жертви: Стефан Марків, Василь Когут, Юрій Моцик і Василь Дїдора по $1.00; Микита Марків і Василь Марків по 50 цнт.; Андрій Нагорняк, Никола Титанич, Олекса Чорновус, Іван Козачок, Василина Козачок, Василь Горошок і Марія Горошок по 25 цнт.— Разом $6.75

139. Ірвінґтон, Н. Дж. На руки Івана Дусановського зложили жертви отсї добродії: Зофія Горуцька, Евдокія Федоренко, Танька Мельник, Марта Мельник, Юстина Хомин і Іван Дусановський по $1.00. — Разом $6.00

140. Клівленд, О. На руки Петра Затварського зложили жертви отсї добродії: Петро Затварський $1.00; Григорій Андрійців, Григорій Степаник, Антоніна Кульницька і Емілія Бак по 50 цнт.; Ілія Милин, Катерина Михаш, Іван Третяк, Мих. Михно, Анастазія Дечко, Никола Задорецький, Анастазія Габель, Константин Стадник, Олекса Варшавський, Іван Колодка, Григорій Богайчук і Теодор Мичковський по 25 цнт. — Разом $6.00

141. Оксфорд Форнес, Н. Дж. На мітинґу Братства св. Івана Хрестителя зложили жертви на руки Василя Яблонського отсї добродії: Василь Яблонський і Іван Гнатишак по $1.00; Григорій Брикса, Андрій Зельмак, Григорій Пастух, Михайло Зачинський і Андрій Мельник по 50 цнт.; Матвій Гнатишак, Яцко Морасник і Василь Заблоцький по 25 цнт. — Разом $5.25

142. Вудгейвен, Н. Й. Братство св. Йосифа, від. 200 У. Н. Союза, жертвувало $5.00

143. Шікаґо, Ілл. Тов. „Клюб Укр. Робітників", бувший від. 36 У. П. Р. О., жертвувало з оставших гроший в касї на руки Йосифа Демковича $5.00

144. Джерзи Сіти, Н. Дж. В торговлї В. Татомира зложили чужинцї (Нїмцї, Поляки і Жиди) отсї жертви: Я. Бавзевайн, Ю. Едлер, І. Вайнріх, Г. Ранд, С. Завацький і Ф. Дзендзелевський по 50 цнт.; А. Айвіл, С. Фрідмен, Д. Шехнер, Я. Казимин і Н. Ол по 25 цнт. — Разом $4.25

145. Палмертон, Па. На руки Г. Коцюбинського зложили жертви отсї добродії: Григорій Коцюбинський і Іван Прокопишин по 50 цнт.; Андрій Прокопишин, Павло Голїва, Петро Плїш, Петро Гаврилюк, Андрій Завалїй, Григорій Третяк, Анна Ґвоздецька, Іван Боберський і Казимир Тварковський по 25 цнт.; Юрій Терпак 10 цнт. — Разом $3.35

146. Балтімор, Мд. На руки Стефана Топольницького зложили жертви отсї добродії: Стефан Топольницький, Михайло Кармазин, Михайло Черкавський, Семен Кармазин, Олекса Івахів і Стефан Вільчинський по 50 цнт. — Разом $3.00

147. Нюарк, Н. Дж. На хрестинах у Микити Воробця зложили на зазив С. Воробця на руки Г. Романишина жертви отсї гостї: С. Воробець 50 цнт.; Г. Романишин, С. Пирожек, І. Пошик і М. Шкіра по 25 цнт.; А. Воробець і Н. Нагірний по 20 цнт.; І. Макович, Т. Зера, М. Біловус і І. Мовтий по 10 цнт. — Разом $2.30

148. Вест Форт Віліям, Онт., Кан. І. Гуменюк жертвував $2.00
і взиває В. Брилинського, І. Загаровського і П. Шалного, шторників у Вест Форт Віліям, до зложеня жертв на повисшу цїль.

149. Байон, Н. Дж. Олекса Гупало жертвував $1.00

150. Фріленд, Па. Михайло Цалковський жертвував $1.00

151. Ґренд Репідс, Міш. Дмитро Загородний жертвував $1.00

152. Адамс, Масс. Іван Гавлюк жертвував $1.00

153. Джерзи Сіти, Н. Дж. Катерина Петришин жертвувала $1.00

154. Ню Кенсінґтон, Па. Семен Лебедь жертвував $1.00

Сума оголошена в сїм числї „Свободи" виносить $474.16
Оголошено в ч. 125 „Свободи" $1.661.10

ЗАГАЛЬНА СУМА $2.135.26

При пересилцї жертв на Фонд оборони Мирослава Січинського пересилають жертводавцї також желаня для п. М. Січинського. З уваги, що тї желаня забрали би дуже богато місця та утруднювали би нагляднй перегляд виказу жертв, ми їх на сїм місци не подаємо, а передаємо до рук п. Січинському. За сї желаня Комітет оборони складає щиру подяку.

Всї жертви на повисшу цїль просимо посилати на адресу касієра Комітету оборони М. Січинського:

ANDREW SAWKA,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ГОСПОДАР І ВІЛ.

(Посьвята всяким „вілам".)

Один господар був свободї друг великий
І зняти він хотів з вола ярмо на віки.
Але на замір той так йому віл сказав:
„Відколи я живу, я те ярмо тягав
І мій батько носив і діди всї носили:
Спасибіг Богови, що рід не збув ся сили.
За ласку дякую. Не був би я волом,
Як би я не хотів остатись під ярмом!"

І люди є такі — дурні та ще й уперті;
Родили ся в ярмі, в ярмі хотять і вмерти.

Володимир Самійленко.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States: $2.00 per year, $1.00 per 6 months, 0.75 per 3 months	В Злучених Державах: на рік $2.00, на пів року $1.00, на 3 місяці 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries: $3.00 per year, $1.50 per 6 months, $1.00 per 3 months	В місті Jersey City, до Канади і других країв: на рік $3.00, на пів року $1.50, на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З ГОЛОСІВ ПРЕСИ.

7 СЕ ЯКРАЗ ПОЛОВИНА З 15!

Не вірите? То погляньте до сьвятої „Америки" ч. 241, а там побачите се надруковане чорне на білім!

Запитаєте може: як се може бути?

Зовсім просто...

Як Христос міг кількома рибами і кількома бохонцями хліба накормити тисячки людий, то чому орґан того, хто зове себе учеником, чи навіть наслідником Христа — „Америка" — не міг би зробити такого чуда, що два рази 7 є якраз 15, а половина з 15 є якраз 7?

Так очевидно думає „Америка".

Що не так думають всі здоровомислячі люди — се зовсім инша справа.

„Америка" не потребує думати так як всі здоровомислячі люди — і не може.

Бо злоба і завист відбирають здоровий розум.

—

„Америка" так як би каже, що циркуляр друкований латинськими буквами в справі вибору Загального Українського Комітету, який був недавно оголошений в „Народній Волі" — се робота джерзисітського Союза. Що се міг зробити дехто з членів джер. Союза(як його зове „Америка") се правда, але з сего ще не виходить, щоби за се обвинувачувати цілий джерзисітський Союз, цілу орґанізацію. А се якраз робить „Америка".

Чому?

Бо злоба та завист відбирають здоровий розум.

—

Тай не тільки се.

Щоби и було таки на верху, „Америка" не тільки вмовляє в своїх читачів, що 7 а 7 є не 14 але 15, і не тільки твердить, що згаданий циркуляр се діло „джерзисітського Союза", (хоч се міг зробити один кандидат котроїнебудь групи), але навіть не повстидала ся такого поганого маневру, як зарахувати д. Мирослава Січинського також до „джерзисітського Союза" і тимсамим кинути і на него болотом, що буцімто він співвинний сему ділу.

Що Мир. Січинського не мож прикладати до „джерзисітського" або якогонебудь иншого Союза, або якоїнебудь запомогової орґанізації, не виключаючи й сеї, якої „Америка" є орґаном — про се знає в Америці кождий. Не знає тільки сего „Америка".

Чому?

Бо злоба і завист відбирають здоровий розум.

—

Та думаєте може, що на тім вже конець?

Деж там!

„Америка" не вдоволена лише тим, що „знасилувала" табличку додаваня, виставила язик джерзисітському Союзови, кинула болотом на М. Січинського — ні!

Вона ще копнула „пана" Демидчука, що після неї „сплодив славний сойм", виляла цебер катедральних помий на всіх аранжерів сойму, а вкінци з міною ворожки, яка каже, що знає не тільки минуле, але і теперішне і будуче, запророкувала гласом велїїм, що зі Сойму вийде одно велике фіяско!

Чому?

Бо злоба і завист відбирають здоровий розум, отже „Америка" думає, що де її нема, там вже нічого не може бути — хиба одно велике фіяско.

—

Але гов, панове від „Америки". Підождіть, не горячіть ся, може воно ще не так дуже зле буде.

Час недалекий. Сойм не за горами, і без пророцтва переконаємо ся наглядно, чи український загал в Америці буде так скакати, як того хоче зарозуміла „Америка", згідно її хлїбодавець; чи може загал поступить так, як сього вимагає добро цілого українського народа.

Поживемо, побачимо.

Та нехай ніхто з того, що тут писано, не подумає, що „Америка" справді вже геть з глуздів зсунулась.

Ні!

„Америка" скаже нераз, може й не хотячи, дещо розумного.

Ось її золоті слова з тогож самого 241. числа і з тої самої статі, в якій „Америка" хоче відвести людий від того, щоби висилали послів на Сойм:

„Народна робота повинна бути чиста і прозрачна наче хрусталь. Всяке ховане ся поза плоти — се тільки шкодить народній справі і зводить її до ряду брудного бизнесу"...

Ая, ая!

Народна робота повинна бути чиста наче хрусталь а не брудним бизнесом...

Сьвяті слова, добра міра.

Тількиж нехай тою мірою „Америка" міряє всіх зарівно: не тільки пана Демидчука і аранжерів Сойму і джерзисітський Союз і ще кого там, але всіх.

Не завадило би, приміром, зміряти тоюж самою мірою таку народну роботу, як заснованє Товариства „Просьвіта" в Філядельфії, збірки на Катедру, на Сирітський Дім та другі цїли, або хоч би і таку чисту як хрусталь народну роботу як кольонізація земель Чесапік Ленд Корпорейшен, де то ґраф Шептицький навіть камінь під семинар поклав!...

Ая, міряймо всіх зарівно.

—

І не думайте, що український народ в Америці се заголюканий краєвий мужик, готовий на сліпо іти туди, куди йому покажуть сильні міра сего.

Ні. Дні, місяці і літа не дармо минають. Час робить своє і навіть деяких колишних заголюканих панських понихачів перетворив в людий, які днесь знають, що голова в них не тільки на се, щоби капелюх на ній носити.

Чим скорше „Америка" і її властителї освоять ся з тою сумною для них правдою, тим для них буде ліпше, бо в противнім разі будуть виставляти себе тільки на сьміх і наче той циган підрізувати-муть ту галузку, яка їх піддержує, а на якій вони сидять...

„Народна Воля", ч. 83.

ЖЕРТВИ

НА ФОНД ВИЗВОЛЕНЯ УКРАЇНИ.

Прислали дальше:

648. Міннеаполіс, Мінн. Дня 6. вересня с. р. відбуло ся у нас жалібне богослуженє з панахидою за погибших наших братів Українців у теперішній европейській війні, яке відправив Всч. о. Михайло Продан, місцевий парох в Міннеаполіс, Мінн., На богослуженє зібрала ся горстка вірних синів Неньки-України, складаючи в молитвах остану прислугу погибшим, котрі, бодро боряючись за визволенє своєї Вітчини, віддали для неї своє житє. Честь і слава таким борцям Неньки-України! Хай їм сьвята земля буде пером, а память їх хоробрости хай буде записана в нашій памяти на вічні часи! Горстка тих щирих Українців, котрі брали участь в жалібнім богослуженю, не забула також і про визволенє України. На зазив о. Михайла Продана зложили свої щедрі датки на Фонд визволеня України отсї добродії: о. Михайло Продан $2.50; Константин Пиндик, Олекса Козак, Іван Коцюба, Йосиф Коцюба і Йосиф Литвин по $2.00; Михайло Хас $1.50; Онуфрій Шабатура, Петро Гринчин, Василь Тарнавський, Яків Попко, Григорій Пастущенко, Касіян Бриняк, Ілія Готра, Петро Ревцьо, Антін Процай, Юрій Дубей, Сильвестер Рихлій, Петро Бутрин, Ілія Шкварок, Параска Рурок, Іван Бородавчук, Петро Гайва, Іван Шмигановський, Іван Козак, Михайло Дзюбинський, Василь Ревцьо, Петро Андрущак, Йосиф Ревцьо, Николай Грубрин, Іван Котович, Яків Грубрин, Дмитро Менюк, Павло Процай, Іван Процай, Іван Білінський, Федор Кравець, Теодор Гайовський, Кароліна Ілняш і Анастазія Гудак по $1.00; Николай Бойко, Мартин Максимів, Іван Гумницький, Тома Овишків, Константин Орищин, Петро Язлюк, Михайло Найдан, Михайло Пятковський, Зьомба Войтіх, Николай Смолинський, Юстин Грушка, Василь Костес, Пилип Пікула, Юлія Пастушенко, Юлія Варшона, Іван Шмигоновський, Ілія Панкевич, Іван Сохорович, Марія Готрівна, Марія Процай, Йосиф Бородай, Марія Рихлій, Марія Крайдуба, Марія Рудинська, Анна Монзен, Варвара Кольба, Михайло Лизур, Атаназій Гунчак, Олена Красновська і Василь Козаченко по 50 цнт.; дрібними датками $4.80. — Разом **$66.80**

Повисша сума призначена для вдів і сиріт у старім краю. — За Комітет для збираня фондів на визволенє України: о. Михайло Продан, предс.; Николай Ґрубрин, кас.; Михайло Найдан, секр.

649. МкКіс Ракс, Па. На хресній забаві в Івана Вишатицького зложили гості на руки Осипа Дяка і Осипа Мазепи на голодуючих в Галичині: Катерина Вітушинська $1.00; Петро Файфоревич, Анна Вишатицька, Іван Вишатицький, Михаїл Брона, Марія Краковська, Ілько Панькевич, Осип Дяк і Осип Мазепа по 50 цнт.; Магдалина Бронар, Михаїл Бронар, Дмитро Ясецький, Анна Ясеницька, Дмитро Кузьма, Миколай Думич, Дмитро Сидор, Стефан Гавала, Василь Курта, Михайло Кучірка, Осип Керницький і Іван Серенько по 25 цнт.; Якуб Коза 15 цнт.; Кароліна Полївчак 10 цнт.; дрібними жертвами 40 цнт. — Разом **$8.65**

650. Вестбури, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 334 У. Н. Союза, жертвувало на Фонд визволеня України **$5.00**

651. Джерзи Сіти, Н. Дж. Теодор Безушко зібрав на хрестинах у Петра Кирчова на визволенє України **$3.02**

652. Мак Алпін, В. Ва. Дмитро Хміль жертвував на Фонд визволеня України **$2.00**

653. Лакаванна, Н. Й. С. Чорній жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

654. Ню Ґлесґов, Н. С., Кан. Яким Гора жертвував на Фонд визволеня України **$1.00**

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $87.47

Оголошено в ч. 125 „Свободи" $23.378.57

ЗАГАЛЬНИЙ СТАН $23.466.04

Перший Український Сойм

В АМЕРИЦІ

відбудеть ся

В СУБОТУ 30-го ЖОВТНЯ С. Р.

в „COOPER UNION HALL"

В НЮ ЙОРКУ.

Наради соймові розпічнуть ся о год. 9 рано. Пополудни тогосамого дня відбудеть ся

ВЕЛИКИЙ ПОХІД

всіх нюйорських і доокуличних українських Товариств і Братств з прапорами і музиками головними улицями міста. Похід вирушить точно о год. 3-ій попол. з Вашінгтон Сквер, де всі українські місцеві і доокуличні Товариства і Братства мають зібрати ся точно о годині 2.30 попол. на улицях, назначених комітетом.

Вечером о годині 7-ій відбудеть ся в Купер Юніон Гол (3-та евня межи 7 і 8 ул.)

ВЕЛИКИЙ КОНЦЕРТ

ВСТУП НА КОНЦЕРТ 25 ЦНТ.

ДАР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.

(На ранених і вдови та сироти по убитих).

46. Вестбури, Н. Й. Тов. „Просьвіта", від. 334 У. Н. Союза, жертвувало **$5.00**

47. Джерзи Сіти, Н. Дж. Сестрицтво св. Ольги, від. 315 У. Н. Союза, жертвувало **$5.00**

48. Ранвіл, Конн. Григорій Яніщевський жертвував **$1.00**

49. Ню Йорк, Н. Й. Дмитро Міхан жертвував **$1.00**

Сума оголошена в сім числі „Свободи" виносить $12.00

Оголошено в ч. 125 „Свободи" $302.20

ЗАГАЛЬНА КВОТА $314.20

БРЕШЕШ, ЛЮДОМОРЕ!

(Посьвята „Дзеннікови Звйонзковому").

Брешеш, людоморе!
За сьвятую правду, волю
Розбійник не стане;
Не розкує закований
У ваші кайдани
Народ темний; не заріже
Лукавого сина;
Не розібє живе серце
За свою Вкраїну!

Тарас Шевченко.

НОВИНКИ.

НОВА „КОНСТИТУЦІЯ" В СТЕЙТІ НЮ ЙОРК.

Тепер панують в стейті Ню Йорк републиканці і вони хотять використати нагоду, щоби підчас свого пановання перевести нову стейтову конституцію, яка, як сподівають ся, буде корисна для їх партії.

Натомісць та нова конституція некорисна для загалу і нагадує методу російського правительства, котре від 1905-ого року аж до війни скубало російську „конституцію". Америка не Росія, край свобідний, република, але політично так мало вироблений, що тут можуть діяти ся і російські річи.

Проєкт нової конституції стейту Ню Йорк передівсім упосліджує саме місто Ню Йорк. Має воно 55% населеня цілого стейту а нова „републиканська конституція" обіцює лише 42% заступництва в стейтовій леґіслятурі (трохи більше ніж Русинам в Галичині, бо їм давали лише 27%, хоч половина Галичини руська). Ще більше кривдить та „конституція" місто Ню Йорк з уваги на його податкову силу, бо саме місто платить 77% цілого стейтового податку, значить більше ніж три четвертини.

Дальше та нова „конституція" зменьшує самоуправу міст; скріплює виконуючу (екзекутивну) власть; розкладає в несправедливий спосіб податкові тягарі, а натомісць улекшує тростам одержати привілеї.

З уваги на те робітниче населенє міста Ню Йорку, а навіть і цілого стейту агітує горячо проти тої републиканської куцої конституції. Біда лише в тім, що в місті Ню Йорку робітництво переважно без горожанських паперів і окрім агітації нічого не зможе вдіяти.

—o—

„ДЗЄННІК ЗВЙОНЗКОВИ" НЕ ОПЛАЧУЄТЬ СЯ?

П. Міхал Крушка, видавець „Курєра Польського", який виходить в Мілвокі, Віс., оголосив у своїй ґазеті заяву, що готовий доказати, що „Дзєннік Звйонзкови", орґан „Звйонзку Народового Польського" в Шікаґо, Ілл., приніс за останних 12 місяців **50 тисяч долярів недобору.** П. Крушка взиває управу Звйонзку, щоби зарядила доходженє і покликала також його, а ціла справа вияснить ся і цілий сьвіт дізнає ся про сей великий недобір „Дзєнніка Звйонзкового".

Що управа Звйонзку з тою справою зробить, покищо не знати. Але коли би се, що пише п. Крушка, було дійсно правдою, то воно кидало би знаменне сьвітло на те, що діє ся в „Дзєнніку Звйонзковім". Се значило би, що там або є розтратність, або „Дзєнніка Звйонзкового" підчас війни не хотять Поляки читати. Коли би була розтратність, то се було би сумним сьвідоцтвом про господарку в тій ґазеті і в „Звйонзку", котрий се терпить, але, коли би було так, що та ґазета стратила читачів, то ті Поляки, котрі здорово думають, мали би бодай стільки потіхи, що у них москвофільство не має ґрунту, бо — як звісно — „Дзєннік Звйонзкови" підчас війни пустив ся на свою глупу кацапську політику, якою лише раз-враз компромітував ся, бо щодня заповідав наперед велику побіду Росії, а на другий день сарака мусів свої заповіди відкликувати.

Як не йде, то не йде...

На потіху польським кацапам скажемо, що і з нашими кацапами не ліпше.

МІЛІОНЕРИ ПЕРЕД СУДОМ.

Перед стейтовим судом в Ню Гейвен, Конн., відповідають директори і президенти зелізниці „Ню Йорк-Ню Гейвен і Гартфорд", а між ними і Віліям Ракефелер під закидом кримінальних проступків.

Закидають їм, що затягнувши у Франції велику позичку на зелізниці, не ужили її на ту ціль, а видали на цілком инші цілі і в той спосіб обікрали акціонерів на кількадесять мільйонів долярів. Другий проступок обжалуваних стоїть у звязи з першим, а саме з недостачі гроша мілїонери так занедбали свої зелізниці, що були там часті випадки, через які кількадесять подорожних втратило житє, а кількасот стало каліками.

Обжалувані мілїонери не щадять великих гроший на адвокатів, щоби вийти цїло з процесу.

—o—

ЗНИЩЕНЄ ПАЛАТИ ГР. ШЕПТИЦЬКОГО В ПРИЛБИЧАХ.

Львівське „Українське Слово" доносить, що родинний замок ґрафів Шептицьких в Прилбичах, яворівського повіта, знищили Москалі. Старинний замок був важний тим, що в нім були нагромаджені скарби літератури і штуки. Побіч родинного архіву була велика ґалерія образів. На особливу увагу заслугував відділ митрополита Андрея, де містили ся памятки не лише української літератури, але і славянських літератур взагалі. Замок з тими скарбами згорів до тла; лишили ся лише почорнілі від диму останки мурів.

—o—

В РОСІЇ Є ЛЮДИ, ЩО НЕ ЗНАЮТЬ ПРО ВІЙНУ.

З Лондону, столиці Анґлії, доносять: Студентка анґлійського университету з Оксфорд панна М. Чеплік, котра вернула ся недавно до Анґлії разом з иншими прогульковцями з виправи на північну Сибір, оповідає, що над рікою Єнисеєм стрінула вона племена Тунґузів і Юраків, котрі доси нічого не знали, що ведеть ся европейська війна. Також не знають вони про такі річи як цукор, тютюн, чай, — і вперве покушали сього „дива", як анґлійські прогульковці їх потрактували.

ДО ВІДОМА МОЇХ ПАЦІЄНТІВ.

Сим подаю до відома, що з днем 1-го падолиста переношу свій звісний ширшій публиці лікарський офіс, який містив ся під ч. 304 Е. 14-та улиця в Ню Йорку, до нової камениці під ч. 327 Е. 17-та улиця, межи 1-ою а 2-ою евнею. Я був приневолений змінити льокаль мого офісу з тої причини, що я потребую більше кімнат на уставленє нових електричних апаратів. Задля сего я набув нову 4-поверхову каменицю.

Поручаючись і на будуче ласкавим зглядам моїх пацієнтів, остаюсь з поважанєм 120—

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 E. 17 St., New York, N. Y.

ВАЖНЕ ДЛЯ НЮАРСЬКИХ ТОВАРИСТВ.

Пригадуєсь нюарським Товариствам, що беруть участь в соймовім поході 30 жовтня 1915 р. в Ню Йорку, щоб зібрались точно о год. 1. пополудни в ґали при Корт і Лінколн улиці в Нюарку.

ОГОЛОШЕНЄ НАРОДНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ.

До Народної Канцелярії надійшли зі старого краю листи для слідуючих осіб:

Антін Чернявський — Волківці, Буковина.
Людвик Троханович — Владивосток (Росія).
Никола Будзак — Тенке, Угорщина.
Петро Василичук — Топоровець, Буковина.
Хуна Капелюшник — Фрайштадт (Гор. Австрія).
Ґеорґ Гр. Голубовський — Раштадт, Німеччина.
Стефан Макаренко — Топорівці, Буковина.
Теодор Чорнокожий — Карлів.
Іван Кириляк — Жадова-Майдан.
Дионізій Стрільчук — Лукавець Парцеля (Бук.).
Стефан Туарш — Ходачків малий.
Марія Муравлевськак — Відень.
Анна Мацевко — Дрогомиш, Яворів.
Іван Городницький — Іванівка, Підволочиска.
Гринько Кубрила — Зоротович, Перемишль.
Олекса Соколович — Милїв-Вижниця.
Юлія Ґловацька — Глїбовичі велик., Бібрка.
Іван Баран — Підпечари, Товмач.
Александер Сташинський — Краків (з війска).
Іван Федевич — Чернева Мостиска.
Василь Борщук — Лукавець, Буковина.
Михайло Кіселевич — Ґрац (Стирія).
Стефан Мойсевич — Капувар, Угорщина.
Куцак Роман — Малятинець-Ставчани.
Леонтій Нацюк — Малятинець-Ставчани.
Іван Карлечук — Волчинець, Буков.
Онуфрій Червінський — Волчинець, Буков.
Василь Пидипик — Руський Банилів.
Іван Олійник — Черепковець, Бук.
Іван Витонюк — Волчинець, Буков.
Стефан Андрюк — Руський Банилів.
Іван Руснак — Волчинець, Буков.
Ґеорґій Іссар — Руський Банилів.
Михайла Зиховича пошукує Марина Зихович.
Катарину Житинську пошукує Михайло Ґамалевич.
Олексу Макаровського пошукує Н. Макаровський.

Просить ся інтересованих подати свою точну адресу і долучити на покритє коштів пересилки 25 цнт. коли хочете, щоби відіслати Вам лист звичайний а коли хочете щоби відіслати Вам реджістрований лист, то пришліть 40 цнт.

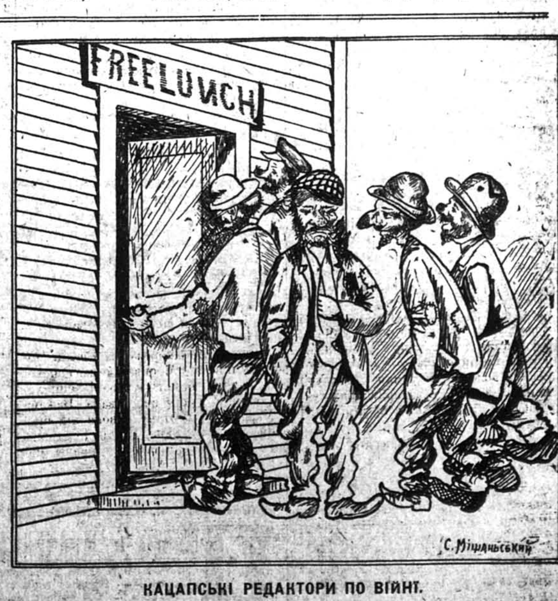
—o—

Отсим повідомляємо всіх інтересованих, що листи до старого краю відсилаємо кождого тижня, покористуючи ся найдогіднійшими кораблями. Окремих посьвідок на вислані листи ми не пересилаємо, хиба на случай, коли лист до старого краю був реджістрований (пересилка реджістрованого листа до краю коштує 40 ц.).

—o—

Всі чеки, моні ордери і листи адресувати і посилати на адресу:

INFORMATION BUREAU,
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Народна Канцелярія
„Укр. Нар. Ради" в Америці.

КАЦАПСЬКІ РЕДАКТОРИ ПО ВІЙНІ.

Луцик: Братя! Перед війною і підчас війни писали Українці проти царя, а тепер ми зачнемо! Він собі гадає, що ми самим „русским духом" будемо жити, чи що?!!

ПОКУТА.

Як Флоріян женив ся,
Пішов до сповіди,
І тут він пан-отцеви
Сказав свої гріхи.
А пан-отець вислухав,
А там і дав він знак,
Й пустив ся йти до дому
Із церкви юнак.
Аж ось він і вертаєсь
И назад до церкви йде:
— Пан-отчику, покути
Мені не дали ще!
— Иди! — пан-отчик каже,
— Її тобі не тра!
Тиж женив ся й покуту
Береш на все життя!

РОСІЙСЬКІ ҐЕНЕРАЛИ.

Ґенерал Рузский: Я гадаю, що Німці не мають рациї, коли кажуть, що ми їх боїмо ся.

Ґенерал Іванов: Чому?

Ґенерал Рузский: Бо я гадаю, що то вони нас боять ся.

Ґенерал Іванов: А то чому?

Ґенерал Рузский: Бо як би вони нас не бояли ся, то чого би бояли ся нас пустити до Берліна?...

Ґенерал Іванов: Ага, я вже знаю, що ти розумієш!

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР! ПОЗІР!

ВЕЛИКЕ НАРОДНЕ ВІЧЕ

відбуде ся

в Лейбор Лайсіюм Гол.

580 Ст. Пол улиця. Рочестер, Н. Й.

в неділю, 7. падолиста (новембра) 1915

Поч. точно о годині 3-ій попол.

На вічу буде реферувати наш борець за права України

МИРОСЛАВ СІЧИНСЬКИЙ.

На се віче запрошує ся всіх Українців з міста Рочестер і околиці. Приходіть всі.

Передвічевий уряд:
А. Петрів, предс.,
Д. Захарків, кас.,
І. Притула, секр.

Українське Товариство „Борба" в Клівленд, О.,
уряджує
В СУБОТУ, ДНЯ 30. ЖОВТНЯ С. Р.
в гали Ґрдіна під ч. 6021 St. Clair Ave.
ВОКАЛЬНО-МУЗИЧНО-ДЕКЛЯМАТОРСЬКИЙ ВЕЧЕРОК,
получений з забавою і танцями.
Чистий дохід призначений на фонд оборони Мирослава Січинського.
Вступ для мущин 25 цнт.; для женщин 15 цнт.
Добровільні датки приймаєсь ся з подякою.
Запрошує ся всіх!
ЗА КОМІТЕТ:
О. Чайковський, Марія Ярош, М. Ремен, П. Манно, О. Кізима і Пар. Волосецька.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З ШІКАГО! ПОЗІР!
Драматичний Кружок ім. М. Лисенка під проводом п. Ізидора Костюка, дяко-учителя
відограє
народну драму в V діях Григорія Цеглинського
КАРА СОВІСТИ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 31. ЖОВТНЯ С. Р.
в гали церковній при улицях Овклей і Райс.
ПОЧАТОК О ГОД. 7.30 ВЕЧЕРОМ.
Весь дохід на фонд оборони Мир. Січинського.
ЦІНИ МІСЦЬ: І-рядні 75 цнт.; II, III і IV-рядні 50 цнт.; V, VI і VII-рядні по 35 цнт.; решта всі ряди 25 цнт.
На представлене просимо всіх Українців як з Шікаґо так з Савт Сайд, Борнсайд, Пульман, Вест Пульман і Гавторн.
ЗА КОМІТЕТ:
Макар Васильців, предс.; Кость Шпікула, секр.; Юрій Ґерманич, кас.; І. Костюк, режісер; Гриць Кривовяз, суфлер.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакция не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєсь ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакция за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.)

Пошукую свого товариша **ВАСИЛЯ КОВАЛЯ** з села Безбруд, повіт Золочів, Галичина. Він перебував через довший час в Провіденс і звідси виїхав. Підписаний одержав лист від його жени і хоче йому доручити. Він сам або хто про него знає, нехай зголосить ся до: John Tchorowski, 180 Chalkstone Ave., Providence, R. I. 124-26

Пошукую свого брата **ПЕТРА БУЖЕНСЬКОГО**, з Веренжанки, повіт Заставна, Буковина. Перебував через довший час в Кенмар, Альберта. Хто би о нім знав, або він сам, нехай зголосить ся до: George Burzenski, Glendale Edi Glenn, Camp No. I., Sault Ste. Marie, Ont., Canada. 126-28

Пошукую свого свояка **МИХАЇЛА ПАВЛИКА**, котрий походить з Галичини, повіт Перемишль, село Бунів. Має перебувати десь в Шікаґо. Хто би о нім знав або він сам прошу зголоситись листовно або особисто до: Iwan Chtey, 4301 Lincoln Str., Chicago, Ill. 126-27

ЯСЬКА ҐРЕЧИЛО, зі селаРіздвяни, який перед 11 літами виїхав з краю і перебував в Вест Вірджінії, як також в Сінсінаті, Оґайо, пошукує його жінка, Текля. Хто би о нім знав, чи він сам, нехай напише під адресу: Tekla Greczylo, 1041 Bigelow Ave., Woodhaven, L. I., N. Y. 126-29

Сьвященик, котрого родина є тепер в краю, пошукує **ДОБРОЇ КУХАРКИ**, старшої женщини. Платня після умови. Зголошеня висилати на адресу: Sviaschenyk, c/o „Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 122—

НА ПРОДАЖ ПІДПРИЄМСТВО ЧИЩЕНЯ ВІКОН в добрій місцевости. Сталої роботи є на $100 місячно. Продаєсь з причини недуги властителя. Ціна $250.00. Хто набуде сей бизнес не пожалує. Голоситись до: William Cybrynski, 918 Market St., McKeesport, Pa. 125-26

ШІКАҐО, ІЛЛ. Подає ся до відома всім інтересованим, що **УКРАЇНСЬКИЙ КРУЖОК САМООБРАЗОВАНЯ** в Шікаґо, Ілл. уряджує наукові виклади кождої середи о год. 8. вечером і кождої неділі о год. 2-ій попол. під ч. 1624 Вест Супіріор Ст. Молоді особи можуть дістати добру пораду, коли би хотіли пійти до якихсь шкіл. 108в—

УКРАЇНСЬКИЙ-ХРИСТІЯНСЬКИЙ ОФІС.

Дає добрі роботи на плейзи, до рестанрантів і готелів. Платня від $25.00 до $30.00 місячно. Голосіть ся на адресу: 125вс—
EMPLOYMENT OFFICE,
161 E. 4th St., (межи 1 a A Ave.), New York City.

ДАРОМ! Вишлемо велику воєнну мапу цілої Европи з образами всіх пануючих царів та королів хто пришле нам 10 адресів своїх знакомих. Ся воєнна мапа повинна бути у кождого, хто інтересуєсь війною. Тож пишіть еще нині. На пересилку мапи зашліть 10 ц. стемпсами. Адресуйте: SKLAD MAP, 91 Sheriff St., New York, N. Y. 125—

ВАЖНИЙ ТЕЛЕҐРАМ ДО ВСІХ!

Пишіть до нас сейчас по ілюстрований катальоґ годинників, ріжних музичних інструментів, ріжні барберські прибори і бритви; друкарні, практичні парасолї і взагалі ріжнородні прибори. Просимо залучити 2-цент. марку на пересилку катальоґа. Пишіть на адресу:
120вч30 STANDARD SUPPLY CO.,
951 W. Erie St., Dep. 25, Chicago, Ill.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хаті портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика і Б. Хмельницького. Величина 16x20 цалів, ціна 50 центів за один. Книжки до читаня, молитвеники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ даром. Пишіть на адресу: 76—
RUSKA KNYHARNIA,
Im. T. Szewczenka
168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВІЙНА! ГОРИТЬ! ЛИШЕ 50 ЦЕНТІВ коштує дві мапи воєнні, дві мапи Европи в кольорах, дві мапи воєнні фотографовані, образ всіх пануючих. Є се найцікавіші мапи з докладним означенєм воєнного терену. Моні ордери виписуйте:
UKRAINIAN NATIONAL SELLING CO.,
96 Broadway, Room 118, New York, N. Y.
123-34

ЧИ ВАС ЦІКАВИТЬ ПОСАДА,

яка може приносити мущині або женщині 25 до 35 долярів тижнево через цілий рік? Коли так, пишіть по условини до:
MARVEL PRODUCTS COMPANY,
320 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! Виробляємо ҐЕРДАНИ з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з більших кораликів $1.50, з меньших кораликів $2.00. Січовий з золотим ґачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 94—

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

можна набути за 20 цнт. в книгарни „Свободи". — Величина портрету: 13x16 цалів. — Сей портрет повинен находити ся в кождій українській хаті.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВИКАЗ

УБИТИХ, РАНЕНИХ, ПОЛОНЕНИХ І ПРОПАВШИХ УКРАЇНЦІВ У ТЕПЕРІШНІЙ ВІЙНІ.

—o—

СКОРОЧЕНЯ:

п. = піхота (інфантерія)
стр. = стрільці (єґри)
у. = улани
д. = драґони
а. = артилерія (полєва)
а. кн. = артилерія кінна
а. гір. = артилерія гірська
а. кр. = артилерія кріпосна
г. = гавбиці (полеві)
г. т. = гавбиці тяжкі
пи. = піоніри
сап. = сапери
тр. = трен (достава амуниції і живности)
с. = санітети
л. = ляндвер (піх. краєвої оборони)
у. л. = улани ляндвери
а. л. = артилерія ляндвери
г. л. = гавбиці ляндвери
з. о. = загальне ополчене (ляндштурм)
ж. = жандармерія
ск. ст. = скарбова сторож.

Подане при імени число означає полк (реґімент), баталіон або дивізію.

—o—

(Дальше).

Листа утрат ч. 150

видана 27. марта 1915.

ПОЛОНЕНІ:

Микитин Данило, 80 п.
Милимуц Володислав, інф. (в Росії)
Михайлюк Альойзій (в Росії)
Михалко Андрій, інф. (в Росії)
Наум Юрко (в Росії)
Николин Іван, інф. (у шпитали в Росії)
Околита Йосиф, 80 п.
Ольшанецький Семен, 80 п.
Орнарович Іван, 80 п.
Очкус Гарасим, ран. (в Росії)
Ожук Іван, добр. (в Росії)
Паньчишин Стефан, 80 п.
Паньчишин Василь, 80 п.
Паньчук Василь (в Росії)
Парій Іван, 80 п.
Парій Яким, 80 п.
Парубчишин Станислав, 80 п.
Паскевич Никола (в Росії)
Паславський Данило, 80 п.
Пастернак Петро, 80 п.
Павелко Никола, підоф. (в Росії)
Павлюх Петро, 80 п.
Пенар Іван (в Росії)
Переймибіда Іван, 80 п.
Пешанський Дмитро, інф. (в Росії)
Петриляк Яким, підоф. (в Росії)
Підляк Йосиф (в Росії)
Підпірка Петро, інф., ран. (в Росії)
Підватний Андрій, 80 п.
Піндик Михайло, інф. (в Росії)
Пішняк Юрій, (в Росії)
Пішевський Кость, 80 п. (в Росії)
Пливак Антін, інф. (в Росії)
Подковський Андрій, 80 п.
Подолюк Іван, 80 п.
Полелило Михайло, 80 п.
Поповицький Петро (в Росії)
Посада Михайло, інф. (в Росії)
Потапчук Яків (в Росії)
Прач Іван (в Росії)
Пронишин Онуфрій, інф. (в Росії)
Прус Йосиф (в Росії)
Пшиляк Павло, інф. (в Росії)
Писарський Войтко (в Росії)
Пишків Лев, підоф., стр. (в Росії)
Радзівінський Теодор, 80 п.
Ріпа Никола, 80 п.
Ромпало Йосиф, інф. (в Росії)
Ростикус Іван, 80 п.
Рубашевський Пилип (в Росії)
Рудко Павло, інф. (в Росії)
Рудок Юстин, 80 п.
Рудий Іван, 80 п.
Рудий Матвій, 80 п.
Рудий Теодор, 80 п.
Русяновський Петро, 80 п.
Рибнак Юрко, інф. (в Росії)
Садко Іван (в Росії)
Садовий Никола, 80 п.
Самовош Никола (в Росії)
Сапач Михайло, інф. (у шпитали в Росії)
Савицький Іван, інф. (в Росії)
Секель Евген, підоф. (в Росії)
Семак Стефан (в Росії)
Семенюк Іван, 80 п.
Сенів Дмитро, інф. (в Росії)
Сервин Іван (в Росії)
Сешків Федор, інф. (в Росії)
Сімковський Михайло, підоф. (в Росії)
Сін Андрій, ґефр. (в Росії)
Сьолковський Едвард, 80 п.
Скиба Ілько, 80 п.
Скупень Никола, добр., ран. (в Росії)
Смаль Сава, 80 п.
Смик Іван, 80 п.
Сокол Павло, інф. (в Росії)
Солонар Теодор, 80 п.
Стах Андрій (в Росії)
Стефан Іван, інф., ран. (в Росії)
Стефанишин Михайло, 80 п.
Стих Йосиф (в Росії)
Стричак Василь, інф. (в Росії)
Сухоставський Йосиф, 80 п.
Тимецький Кароль, 80 п.
Фачук Василь (в Росії)
Фечич Петро (в Росії)
Фединицький Стефан (в Росії)
Федунець Давид, 80 п.
Флядич Яків, інф., ран. (в Росії)
Фочук Андрій, 80 п.
Филипів Стефан, інф. (в Росії)
Филюс Йосиф, інф., ран. (у шпитали в Росії)
Хан Йосиф, ґефр. (в Росії)
Хрестан Григорій, інф. (в Росії)
Цьолко Станислав, 80 п.
Цітинський Григорій, 80 п.
Чапля Гнат (в Росії)
Чарнецький Казимир, ґефр. (в Росії)
Чавенко Кароль (в Росії)
Ченка Андрій (в Росії)
Чепелюк Стефан (в Росії)
Червон Михайло, інф. (в Росії)
Чорнобай Андрій, 80 п.
Чорнобай Григорій, 80 п.
Чучман Киприян, 80 п.
Чисавський Іван (в Росії)
Шаковський Іван, інф. (в Росії)
Шамра Іван, 80 п.
Шерадлюк Павло, 80 п.
Шеремета Іван, 80 п.
Шмицький Іван, 80 п.
Штокало Йосиф (в Росії)
Шишлик Франко, підоф. (в Росії)
Щаланкевич Павло, інф. (в Росії)
Щур Іван, 80 п.
Юзків Іван, 80 п.
Якимчук Петро, 80 п.
Яремків Юрко, 80 п.

Листа утрат ч. 151

видана 29. марта 1915.

УБИТІ:

Балагура Стефан, 95 п. (18—21. XII, 1914)
Бялуцький Омелян, 95 п.
Білецький Никола, 95 п. (24—25. XII, 1914)
Біскун Іван, 45 п. (23—24. XII, 1914)
Горбатюк Іван, 95 п. (19—21. XII, 1914)
Данилишин Іван, 95 п. (18—21. XII, 1914)
Дерешак Михайло, 95 п.
Дерик Василь, 95 п. (5—6. XII, 1914)
Длуґош Йосиф, 45 п. (13. I, 1915)
Івахів Никола, 95 п. (24—25. XII, 1914)
Керницький Петро, 95 п.
Кілик Тома, 45 п. (23—24. XII, 1914)
Клим Михайло, 45 п. (23—24. XII, 1914)
Конечній Володислав, матрос 2 кл. на кораблі „Кайзерін Елізабет" (8. XI, 1914)
Лукін Іван, 95 п. (5—6. XII, 1914)
Маланчин Іван, 95 п.
Мартинюк Михайло, 95 п. (18—21 XII, 1914)
Мельник Федь, 95 п. (5—6. XII, 1914)
Мимрик Андрій, 95 п.
Мицанчук Никола, 95 п. (5—6 XII, 1914)
Орловський Йосиф, 45 п. (23—24 XII, 1914)
Пихович Лев, 95 п.
Слизак Андрій, 95 п. (19—21. XII 1914)
Челядка Іван, 95 п. (23—27 XII 1914)

(Дальше буде).

ВЖЕ ВИЙШЛА З ДРУКУ ДУЖЕ ВЕСЕЛА ОПЕРЕТА В 3-ОХ ДІЯХ

ОХ! НЕ ЛЮБИ ДВОХ!

написав Антоній Ів. Нагорянський

Ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограня потрібно всего 4 женщини і 8 мущин. — Ціна за прим. 25 цнт за 12 примірників $2.25.

Шліть замовленя враз з належитостю до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City N. J.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.
Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.

21-Jewel famous HAMMOND

ДАРОМ ДУЖЕ ГАРНИЙ ДІЯМЕНТОВИЙ ҐАРНІТУР, складаючий ся з одної шпильки до краватки, 2 спинки до маншетів, разом 3 річи, кожда з правдивим діяментом, які кождий дістане ЗОВСІМ ДАРОМ при купні нашої годинки. ПІШЛІТЬ ДО НАС ЛИШЕ СЕ ОГОЛОШЕНЄ і 20 цнт. на задаток а ми вишлемо Вам сейчас почтою або експресом до оглядженя СЕЙ ҐАРНИЙ ДІЯМЕНТОВИЙ ҐАРНІТУР і славну ГОДИНКУ ГАММОНДА З 21 КАМІНЯМИ, звісну як найліпшу зелізничу годинку. ҐВАРАНЦІЯ НА 20 ЛІТ. Вартости що найменьше $35 для кождого, хто хоче мати годинку, якаб показувала час докладно. Наша знижена фабрична ціна є ЛИШЕ $5.95. Коли ся годинка Вам сподобаєсь і коли Ви пересьвідчитесь, ЩО ВОНА Є ДІЙСНО ГАРНІЙШОЮ І ЛІПШОЮ ВІД ВСІХ ИНШИХ які Ви бачили, без згляду на ціну, то задержіть її при собі. А коли Вам не подобаєсь, зверніть її на наш кошт, а ми звернемо Вам гроші. Оглянъте вперед сю годинку, заки купите иншу деинде. Вона виглядає як міліонерська годинка. Користайте доки тревае ся оферта і пишіть до нас по сей діяментовий ґарнітур, який дамо Вам зовсім даром.

HAMMOND SALES CO., Dep. D123, ST. LOUIS, MO.

ПРОФ. ДОКТОР ДЕЙЧ
Доктор медицини

Одинокий ДІЙСНО РУСЬКИЙ ПРОФ. доктор (без тлумачів), котрий був в шпиталях Св. Духа, Дитятя Ісуса і других в Варшаві, лічить особисто, совісно і успішно всякі недуги мущин, женщин і дітий. 114в23

Dr. DEUTSCH,
229 East 14th St., New York, N. Y.

ПРОШУ ПЕРЕЧИТАТИ!
Коли хочете мати правдиві „Таємничі книжки Черної Маґії" з котрих можете довідатись про богато чародійних таємниць, і з котрих можете богато користати, то в мене дістанете тані по найтанших цінах. Пишіть еще сьогодня, залучаючи кілька почтових стемпсів на пересилку цінника.
Адресуйте: 119-28

W. H. MILLER,
298 Fountain St., Winnipeg, Man.

ВАЖНА НОВІСТЬ.

КАТАЛЬОҐ ПІД НАЗВОЮ:
„ЗБІРНИК СИЛИ, ЗДОРОВЛЯ І ДОВГОЛІТЯ"
друкований в рідній українській мові, небавом вийде з друку. Вишлемо даром кождому, що пришле свій адрес.
MINNESOTA CHEMICAL MFG. CO.
St. Paul, Minn.

ВЕСЕЛЕ ДЛЯ СТАРИХ І МОЛОДИХ!

„ВЕСЕЛІ ВІРШІ СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Ляхів, Москалів, Жидів і Циганів.
Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.
ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.
Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

РУСЬКИЙ ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ.
(Старокраєвого християнського лікаря.)

Се лічниче заведене має вже вироблену славу. Спеціяльно лічать тут застарілі жолудкові недуги, як також перестуджене, запалене легких і другі внутрішні недуги, епілепсію і секретні недуги мущин і женщин. Цілковито вилічую з ревматизму, пухлини і ран, лишай і скірні викиди. Ліки виробляють ся під доглядом лікаря і з вибраних зіл привезених зі старого краю. Лікар говорить по руськи. 25-
Інститут отворений що-дня від рана до 7-ої вечером і виключаючи неділь.
Dr. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE
407 East 58th Str., New York, N. Y.
Betw. 1st Ave & Ave A.

ПОЗІР! Одинока школа механіків, шоферів в польській мові. Зачніть тепер. Сезон автомобільовий тревае все. На що Вам оставати без праці, коли можете заробити $15 до $30 як шофер. Наша школа дає комплетний курс, який тревае 4 тижні. Наука в день або в ночи. Ґарантуємо лайсенси.
КОШТ $15.00.
International School of Automobile Engineers, 88-111—
147 E. 40th St., New York

ДАРОМ! ЦІЛКОМ! ДАРОМ!

Вивчу грати на якім небудь інструменті, если тільки Ви любитель музики, не робить ріжниці, чи ви грали на якім інструменті, чи ні. Ґарантую за успіх моєї науки в часі 20 до 25 днів.
Жадайте сегодня катальоґ, залучаючи 2-центову марку на відповідь.
Адресуйте: 122-28
T. KASPER,
5719 S. Laflin St., D. A. Chicago, Ill.

ВОЛОСЄ

відросте Вам назад через застосоване наукової методи.
ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

До лічення.

Чи Вам випадає волосє? Чи Ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і липкі? Чи маєте порплі і чи свербить Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи допероа починаєте лисіти?
Коли Ви терпите котру з вимінених недуг, то не зволікайте, але старайтесь запобічи сему. І замовіть собі ілюстровану книжку в руській мові під заг.:
„ПРАВДА О ВОЛОСЮ",
яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:
Чудеса з волосєм. Будова волося і тінени. Причина випаданя волося і лисеня. Як забезпечити здоровий і гарний поріст волося. Спосіб, яким можна віднискати волосє в 6-ох тижнях. Сиве волосє. Борода. Письма з признанями вдоволених пацієнтів.

Третій тиждень.

БЕЗПЛАТНА КУРАЦІЯ.

Шестий тиждень.

Упевняємо Вас, що наш власний лік званий: Кальвакура запобігає випаданю волося, нищить порплі і усуває свербленє скіри, змічнює і спричинює новий поріст волося. За 10 центів сріблом або почтовими марками, вишлемо Вам доляровий лік КАЛЬВАКУРА № 1 враз з висше згаданою книжкою: ПРАВДА О ВОЛОСЮ. Витніть се оголошене і зашліть до нас враз з своєю докладною адресою, залучаючи 10 центів до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77пс—

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.
Залучаю 10 цнт. на пересилку і прошу виcлати мені сейчас Вашу долярову КАЛЬВАКУРУ № 1. і Вашу книжку: „Правда о волосю".
(Долучіть се до Вашого замовленя).

Як правдою є, що 2 x 2 = 4

так правдою є, що з 13 ріжних ростинних частий, як: трава, цьвіти, листи, корінці і т. д. в тайний спосіб витворений

БОЛГАРСЬКИЙ КРОВНИЙ ЧАЙ,

є найліпшим і найскорше ділаючим ліком на всякі хороби жолудка, нирок, селезінки, кишок, міхура; против запору, браку апетиту, нестравности, ревматизму; проти болю нервових, або простуди та болю голови і т. д.

Сей-то чай усуне непотрібні кровні тканки і злу кров з організму а свіжу, повну сили і життя кров влиє до жил.

Про добрий вплив уживаня свідчать замовленя, яких дотепер вплинуло понад сто тисяч.

Одна велика, на пять місяців для цілої родини вистарчаюча пачка, зістане вислана кождому, за надісланєм $1.00, через

MARVEL PRODUCTS COMPANY
329 LIBERTY AVE.,
Pittsburgh, Pa.